

[Finansministeren.]

stigning i driftsudgifterne ved atomenergi-kommissionen. Atomstationen på Risø er nu næsten udbygget, og påbegyndelsen af reaktordriften bevirker derfor nye udgifter til lønninger og brændselementer. Frem-efter vil der nu ske en væsentlig reduktion af anlægsudgifterne på Risø. For det tredje skønnes udgifterne ved statens og kommunernes hospitaler at blive ca. 50 mill. kr. højere end i året før, navnlig som følge af forhøjelsen af tilskuddet til kommunernes sygehusudgifter. På den anden side er der, som jeg allerede har omtalt, sket en nedgang i tilskuddet til arbejdsløshedskasserne, også med ca. 50 mill. kr.

De civile anlægsudgifter anslås omkring 100 mill. kr. højere end i 1958-59. Stigningen vedrører navnlig tilskuddene til vejformål, der er forøget med op imod 50 mill. kr., overvejende som et resultat af den ny vejtilskudslov. Endvidere er der øgede udgifter ved en række større bygge- og anlægsarbejder, bl. a. lufthavnen og forskellige undervisnings- og forskningsinstitutter. Derimod vil der antagelig være en besparelse på udgifterne ved beskæftigelsesarbejder.

På kapitalbudgettet er afdragene på statsgælden gået stærkt ned sammenlignet med forrige finansår, hvor hovedparten af den bundne opsparing blev konverteret. På den anden side ser der ud til at blive noget større udbetalinger af lån til elværker i forbindelse med lånet hos Den internationale Bank samt til boligbyggeri. Boligstøttelånene har ganske vist ligget på et meget lavt niveau i det sidste års tid — svarende til en udgift på knap 300 mill. kr. årligt eller mindre end det halve af, hvad der udbetaltes for 3-4 år siden. Det må dog antages, at der nu en overgang vil blive tale om noget større udbetalinger, efterhånden som det igangværende støttede byggeri færdiggøres.

De samlede kapitaludgifter anslås her-efter ca. 270 mill. kr. lavere end i fjor. Samtidig er kapitalindtægterne gået ned med 215 mill. kr., navnlig fordi stabiliseringslånet er faldet bort med udgangen af sidste skatteår.

Med en forøgelse af overskuddet på drifts- og anlægsbudgettet på ca. 175 mill. kr. og en mindre nedgang i nettoudgiften på kapitalbudgettet er vi i 1959-60 kommet

ind i en situation, hvor de samlede indbetalinger til statskassen — selv uden optagelse af nye statslån — balancerer med udbetalingerne, ja, et lille betalingsoverskud forekommer endda ikke usandsynligt. Det obligationslån, der blev afsat i juni, er da også blevet modsvaret af en forbedring af mellemværendet med nationalbanken. Der er således sket en vis likviditetsformindskelse over statsfinanserne, hvilket ligesom den gradvise forøgelse af overskuddet har bidraget til at sikre et roligere forløb af konjunkturopgangen.

Den udenlandske lånoptagning — jeg tænker her på lånet i Schweiz og de løbende overførsler af lånemidler fra Den internationale Bank — opvejes af omtrent tilsvarende indbetalinger til Den internationale Valutafond i forbindelse med kvotaforhøjelsen, og der har således ikke været tale om nogen udenlandsk nettofinansiering i indeværende år. Den udenlandske lånoptagning er fremfor alt af valutapolitisk betydning. Låntagningen har naturligvis direkte forøget valutareserven, men også indbetalinger til Valutafonden har styrket den valutariske likviditet. Der er efter Valutafondens regler fri adgang til når som helst at trække de i guld indbetalte beløb på ca. 225 millioner. Derudover er der trækningsmuligheder, som efter forhøjelse af vor kvota beløber sig til det dobbelte heraf.

Nationalbankens dollarbeholdning udgør i øjeblikket godt 1 500 mill. kr. og de private bankers over 500 mill. kr. På baggrund af vor tidligere meget begrænsede valutareserve er der således sket en fremgang, som giver større bevægelsesfrihed i den økonomiske politik. I forhold til størrelsen af Danmarks udenrigsomsætning og i betragtning af, at vor udenrigshandel er meget følsom over for prisændringer i udlandet, er disse reserver dog absolut ikke for store.

Den bedømmelse af den statsfinansielle stilling i indeværende år, som jeg har givet, er som allerede omtalt væsentligt gunstigere end det skøn, som blev givet i Den økonomiske Årsoversigt, hvor man anslog overskuddet på drifts- og anlægsbudgettet til 450 mill. kr. og samtidig regnede med, at der ville være et finansieringsbehov på op mod 300 mill. kr.